27. štev. V Kranju, dne 3. julija 1915. Leto II.

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. **Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša).** — **Naročnina** za celo leto K 4·—, za pol leta K 2·—, za četrt leta K 1·—. Za vse druge države in Ameriko K 5·60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Save“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Save“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzojavi: „Sava“, Kranj.
Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Vojna z Italijo.

Ljut italijanski artiljerijski ogenj pri Gorici in pri Komnu.

V primorskem obmejnem ozemlju smo zavrnili dva sovražna napada vzhodno od Ronkijev. Proti goriški mostni utrdbi in proti gorenjemu robu planote pri Komnu so naperili sovražniki ljut artiljerijski ogenj.

Artiljeriski boji na italijanski fronti.

Na koroški meji smo zavrnili pri Malem Palu napad močnih italijanskih čet. Sicer so se vršili na tej in na tirolski meji le topovski boji.

V krnskem ozemlju vlada mir, ob Soči se vrši ljut artiljeristični boj.

Italijanski napadi pri Gradišču in Tržiču so se ponesrečili.

Naš podmorski čoln potopil italijansko torpedovko.

Eden naših podmorskih čolnov je dne 26. junija v severnem Jadranskem morju torpediral in potopil neko italijansko torpedovko.

Artiljerijski boj ob Soči.

Sovražni artiljeriski ogenj na fronti ob Soči traja. Zopet smo odbili z velikimi izgubami za Italijane več napadov na mostno utrdbo pri Gorici. V koroških in tirolskih obmejnih pokrajinah se ni pripetilo nič pomembnega.

Boji južno od Zagraja.

Ob kanalu pri Tržiču smo včeraj odbili južno od Zagraja sovražni napad. Sicer so se vršili ob Soči in na drugih frontah samo topovski boji.

Naša artilerija.

Eden izmed najlepših artiljerijskih činov svetovne vojne je izvršil podpolkovnik med boji za mostno utrdbo pri Gorici. Z eno baterijo 30·5 centimeterskih možnarjev in enim infanterijskim bataljonom, ki ga je imel v svrho kritja, je šel čez most pri Ločniku daleč pred našo infanterijsko fronto in je začel krminski kolodvor obstreljevati, ker so ravnokar izvagonirali sovražna ojačenja.

Uspehi našega letalca.

Položaj je neizpremenjen, sovražnik popolnoma nedelaven. Samo topovski boji trajajo na vseh frontah. Neki mornariški letalec je obstreljeval pri Villa Vicentini neki sovražni zasidrani zrakoplov in ga prisilil, da se je spustil na tla. Danes je vrgel v sovražni artilerijski park pri St. Cantianu težko bombo, ki je imela uničujoč uspeh ter težko poškodoval neki parnik v Sdobbi, tako, da je ta z zadnjim delom nasedel na dno.

Italijani zlorabljajo ženevsko konvencijo.

Sovražnik je postreljal zopet mnogo artiljerijske municije proti goriški mostni utrdbi. Italijansko sanitetno moštvo prenaša, zlorabljajoč ženevsko konvencijo, strojne puške na svojih nosilnicah.

Italijanski kralj pri Plavah.

Listi poročajo, da se je mudil italijanski kralj na fronti pri Plavah, kjer je ukazal, vzeti ondotno višino „za vsako ceno“. Zato so Italljani ravno tam tako srdito napadali. Dosegli niso nikakega uspeha, pač pa so imeli strahovite izgube. Na črti 12 km leži kakih 3000 nepokopanih italijanskih vojakov. Vztrajnost in odporna sila naših čet sta — po poročilih švicarskih listov — italijanske vojaške kroge prepričali, da je poslala Avstrija na južno fronto svoje najboljše vojaštvo. Maloštevilni vjeti avstrijski vojaki ponosno pripovedujejo, da se bo nahajala avstrijska armada pod vodstvom nadvojvode Evgena skoro v Milanu.

Na Krnu.

Zadnji uspehi v Julijskih alpah obsegajo zavzetje nekega važnega vrha na Krnu. Tu so si stali nasproti italijanski alpinci in ogrska honved iz okolice Debreczina. Alpinci so poskusili najprej naskok na pozicije Ogrov, bili pa so odbiti. Nato so jih Madžari v protisunku pognali daleč čez njihove prvotne pozicije, ki so jih bili zavzeli na planoti, ki je bila še visoko pokrita s snegom. Tam gori so se sedaj honvedi zakopali. Najbolj občudovanja vredno je, kako so se prebivalci iz ogrske nižine tekom 10 mesecev privadili boju v gorah. Sicer se vrše na koroški fronti samo artilerijski boji, samo na prelazu Plöcken se je razbil neki italijanski napad, Italijani pa niso mogli ničesar doseči kljub temu, da so tratili z municijo.

Hrabrost slovenskih vojakov.

V našem časnikarskem vojnem stanu se nahajajoči časnikar popisuje boje ob Soči tako-le:

Koncem maja so poskusili Italijani z večjim udarcem čez Čedad na Kobarid ob Soči. Naše obmejne straže-izvidnice so se umaknile in sovražne patrulje so skoraj križarile vse tja do gor ob Bohinjskem jezeru. Od Čedada v Kobarid drži dobra cesta ki se vije ob strugi gorskega potoka. Tu se dvigata na meji liki dvema stražnikoma Monte Matajur (1460 m) na vzhodu in Monte Mia (1225 m) na zapadu. Med obema se vije cesta na poldrugo uro hoda od meje oddaljeni Kobarid, spuščajoč se ob obronku kamenitega masiva Stola (1668 m) k Soči. Kobarid leži ob vznožju Starijskega Vrha. Pri Kobaridu se menjava cela slika Soške doline. Navzgor proti Bovcu drži cesta skozi ozko sotesko, doli proti Tolminu pa jo spremljajo na obeh straneh vrhovi, oddaljeni od sebe, kako uro hoda. Vzhodno od Kobarida se dviga v več brd razdeljena gromada Krna, katera doseza višino 2245 m. Proti jugu gre od Krna dvoje slemen: eno proti Kamnu na Soči, drugo — Mrzli vrh — se razteza do Tolmina. Med obema slemenoma leži na visoki, razorani planoti selo Krn. Gorovje na desnem bregu Soče je nekoliko nižje. Jugozapadno od Kobarida leže obronki Matajura in nasproti Mrzlemu vrhu se dviga brdo Kolovrat.

Na krnskih grebenih so se razvili boji, ki so se končali začetkom junija s porazom Italijanov. Prepodeni z Malega vrha so se morali sovražniki umakniti 6. junija tudi iz vasi Krn ter bežati čez Sočo, pri čemer so imeli jako težke izgube. V teh bojih je bila bojna sila naših čet naravnost izvanredna.

PODLISTEK.

France Levec.

K njegovi sedemdesetletnici.

Gorenjska je dala slovenskemu narodu lepo število mož, ki so se proslavili kot pesniki, pisatelji in politiki. V prijazni Vrbi se je rodil France Prešeren, naš največji pesnik. V bližnji Žirovnici je zagledal luč sveta njegov prijatelj učenjak Matija Čop, ki je govoril devetnajst jezikov. Pod strmim Storžcem je tekla pri Kračmanu na Beli zibelka Matiju Valjavcu, ki je zlagal čudovite pravljice in legende in navdušeno opeval lepoto Gorenjskega sveta. Starodavni Kranj nam je poklonil očeta Bleiweisa, zaslužnega urednika „Novic“. Z lepega Sorškega polja je prišel naš odlični lirik Simon Jenko. Na gradu Brdo pri Podpeči se je rodil in deloval priznani naš pripovednik Janko Kersnik, v sosednjih Kosezah pa stoji rojstni dom Janeza Vesela Koseskega, ki se je proslavil s svojimi rodoljubnimi himnami. Šiškar je pesnik Valentin Vodnik, Ljubljančan pa nedosežni prirodopisec Erjavec.

Gorenjec je tudi tisti mož, ki je rojakom s spretnim peresom opisal življenje in delovanje naših domačinov: Vodnika, Prešerna, Čopa, Koseskega, Valjavca, Erjavca, Bleiweisa, Jenka, ki je točno ocenil velike zasluge teh odličnjakov, mož, ki nam je vzgojil našega beletrista Kersnika. Vsi ga poznamo, vsi ga spoštujemo in se ga z ljubeznijo spominjamo prav te dni (4. julija), ko nastopa sedemdeseto leto svojega življenja. **Franc Levec** je njegovo ime, zibel pa mu je tekla na prijazni Ježici pri Ljubljani.

Levec se je posebno proslavil z životopisi mož, ki smo jih pravkar omenili. Mikavno popisuje Levec njih življenje, vedno ve vplesti zanimive, značilne anekdote, duhovito presoja njih zasluge. Te životopise preveva iskreno spoštovanje in resnično navdušenje, ki se nehote polasti tudi bralca in ga pripravi do tega, da vzljubi te naše duševne velikane. Levec je med Slovenci populariziral slovstveno zgodovino.

Nekaj posebnega je Levčev slog. Prijetno, neprisiljeno mu teče beseda. Brez dvoma spada Levec med naše prve stiliste, kar je o priliki povdaril Ivan Cankar, sam mojster slovenskega sloga.

Znamenite so izdaje slovenskih pisateljev in pesnikov, katere nam je oskrbel Levec s posebno spretnostjo. Izdal je Jurčičeve spise (11 zv.), Levstikove spise (5 zv.), Erjavčeve spise (2 zv.), in Valjavčeve poezije. Jezikovno je uredil Tavčarjeve spise.

Znan je Levčev Slovenski pravopis, s katerim je skušal uvesti enotnost v slovensko pisanje. S pravopisom je vzbudil naše mlajše in starejše slovničarje, da so se lotili pravopisnega vprašanja.

Deset let je urejeval „Ljubljanski Zvon“. Zbral je okrog lista vse tedanje priznane pisatelje in pesnike in nam vzgojil celo vrsto mlajših književnikov. Kersnik je njegov učenec, Aškerc se je prav po njegovem nasvetu lotil slovenske epike in dosegel s svojimi baladami in romancami nenavadne uspehe.

Kot učitelj je znal Levec s svojo metodo in s prepričevalno besedo buditi v učencih ljubezen do materinščine in spoštovanje do domače kulture. Zgodovinar Simon Rutar, pesnik Jožef Pagliaruzzi—Krilan, slovničar Karel Štrekelj, pisatelj Ivan Cankar so imeli za učitelja slovenščine Levca in so baš od njega dobili mnogo duševne spodbude in praktičnih navodil.

Mnogo zaslug si je pridobil Levec kot dolgoletni odbornik in predsednik Slovenske Matice in Muzejskega društva.

V osemdesetih in devetdesetih letih je stal Levec z nekaterimi drugimi nadarjenimi možmi v središču slovenskega kulturnega življenja. Treba je v roke vzeti le epohalno delo dr. Iv. Prijatelja „Janko Kersnik“, pa se takoj uverimo, kako markantna osebnost je bil v tej dobi naš Levec.

Iskreno mu čestitamo kot ožjemu rojaku k sedemdesetletnici z željo, da nam ga Bog ohrani in poživi še mnoga leta. In iz srca nas veseli, da ga je ob tej priliki bela Ljubljana odlikovala s častnim občanstvom. Zaslužil je to odliko, kakor malokdo.

Makso Pirnat.

Dne 3. junija je bil napovedan naskok na Italijane, Mi (oddelek pri katerem se je nahajal informator „Lokalanzeigerja“) smo se nahajali takrat dobro kriti pri Sv. Luciji, južno od Tolmina. Tu in tam se nas je spomnil Lah ter nam poslal pozdrav iz svojih topov, kroglje iz svojih pušk. Deževalo je, pozneje pa je zapeklo solnce. Zvečer pa smo se odpravili, da izmenimo nekatere bataljone na Mrzlem vrhu, ki so se tam že več dni vztrajno bojevali. Šli smo po ozkih stezah, katere so bili naši pijonirji nekoliko popravili. Dne 4. junija okoli poldneva smo prišli na določeno mesto. Kakih 300 metrov pod nami so stali Italijani kriti v gosti šumi. Na višinah Kolovrata sovražna artiljerija, ob cesti na oni strani Soče težki neprijatelji možnarji. Pozicije italijanske pehote, katere črta se je raztezala proti vasici Krn in proti samemu Krnu dobro izkopane strojne puške. Na Kostiljaku zopet, na postranskem slemenu krnskega masiva, smo opazili italijanske baterije, ki so se premikale na tračnicah. Že od ranega jutra je bombardiral sovražnik naše pozicije s težko artiljerijo. Tovariši, katere smo izmenili, so nam povedali, da navalijo od časa do časa italijanski alpini, ki ljubijo nočne napade. Sicer da ima sovražnik dobre artiljerijste in da sovražna pehota pozicije dobro posmatra. Tovariši so odšli. Bila je hladna noč — naša prva noč v bojni črti. Spali smo malo, akoravno se je držal sovražnik precej mirno. Tako je napočila zora 4. junija. Z Mrzlega vrha so se oglasile naše baterije in kmalu so jim odgovorili težki italijanski topovi. Zaslišal sem hud šum in 20 korakov od mene se je zaril v zemljo prvi italijanski pozdrav. 30 do 40 metrov visok oblak se dvigne v zrak. Drugi izstrelek je padel na desno od nas, naslednji zopet na levo. Oblak črnega dima je postajal čimdalje gostejši, tu pa tam ga je raztrgal plamen in pok strašne eksplozije. Odmev v pečinah je bil grozen. Solnce je otemnelo, kakor da bi mrknilo. Čim smo se poskusili dvigniti, so zareglale strojne puške. Kmalu za težkimi 21 centimeterskimi možnarji se je oglasila italijanska gorska artiljerija s Kostiljaka. Naša pozicija je bila v neprestanem ognju, in da si le pokazal roko iz svojega kritja, odneslo bi ti jo. V tej ognjeni burji smo vzdržali do kakih pol 12 dopoldne. V tem času so potrosili Italijani neverjetno mnogo municije: izstrelili so na nas kakih 550 težkih in baš toliko lahkih projektilov. Rezultat je bil precej klavern: naš bataljon je imel 6 mrtvih in nekoliko ranjenih. Toda že je prišel čas osvete. Proti poldnevu so se pripravili Italijani na juriš.

Gromenje njihovih topov je utihnilo in globoko pod nami smo zagledali dva italijanska alpinska bataljona, ki sta zapustila svoje krite pozicije ter se nam bližala urnih korakov. Začuli smo slabe klice: „Savoja!“, italijanski klic na juriš. Pričeli smo streljati. Sovražnik, ki je poskusil navaliti na eno eksponiranih pozicij naše črte, se je moral obrniti pred našim ognjem bolj na levo. Zopet smo slišali kričanje „Savoja!“, na katero smo odgovorili s še gostejšim dežjem naših pušk. Zaklonili so se in čakali, da se zaženemo v nje. Italijanske strojne puške so bile pripravljene nas posušiti s svojo peklensko žrjavico. Petkrat smo slišali njihov „Savoja!“ in petkrat so se skrili alpini v svoje zaklone, izvedivši tako pravcato rošado od desnega do levega krila naše pozicije.

Ob 2. popoldne se je vlil dež in italijanski napadi so ponehali. Okoli pol 3. je bilo vse končano.

Karakteristično za duha, ki vlada med našimi Slovenci je, da naših fantov nismo mogli držati v kritjih. Ne meneč se za strašni ogenj italijanskih strojnih pušk, so se dvigali izza svojih kritij, ter so stoječ obsipali jurišajoče alpince s svojimi krogljami. To drznost so seveda nekateri plačali s svojim življenjem, toda alpinci so spoznali hrabrost in nevstrašenost našega vojaka. Moji Slovenci so sicer streljali kakor na lovu.

Italijani so se skrili v šumi. Zopet je sovražna gorska artiljerija pričela delovati in na desnem krilu so parkrat zagromeli italijanski možnarji . . . Proti večeru so nas izmenili. Odkar smo bili odšli iz Tolmina nismo imeli niti grižlja v ustih, toda navzlic temu ni nikdo povpraševal po večerji — le spati se nam je hotelo.

Dne 5. junija smo počivali na nekem obronku, odkoder smo imeli pregled. Od severa se je privalila neka naša brigada in — italijanski gorski topovi na Kostiljaku so utihnili ter se umaknili našemu pritisku.

Sicer pa italijanska artiljerija ne strelja slabo. Opazili smo, kako so si sovražniki izbrali centrum naše črte na Slemenu, kamor je padal projektil za projektilom. Čim je eden naših rojev zapustil ogroženo mu zaklonišče, že so ga obsuli Italijani s težkimi šrapneli. Naši vojaki so se skrili in italijanski topovi so prenehali. Slučaj je nanesel, da so Italijani končno zapazili prostor našega odpočinka. Težka granata je bruhnila blizu našega bataljona. Odletelo je kamenje . . .

Ko sem se zdramil, sem ležal pri naši saniteti . . .

Spor med italijansko vlado in papežem.

Neki francoski list je prinesel poročilo o razgovoru nekega svojega sotrudnika s papežem. Glasom tega poročila je rekel papež, da so vsled vojne zveze svete stolice s sovražniki Italije prekinjene. Kar se tiče Italije, je ta od dneva vojne napovedi skrbela za to, da se garancijski zakon točno in kolikor možno obsežno uporablja, da si more namreč papež prosto dopisovati s škofi vsega katoliškega sveta. Zato je dobil cenzurni urad pošte za inozemstvo natančna navodila, da mora odpravljati vsa pisma papeža ali za njega na njih adreso. Ta odredba se je raztegnila tudi na korespondenco z raznimi kongregacijami, n. pr. na apostolske poenitentiarije, konsistorijalne kongregacije in na sveto službo. Med sto in sto pismi, ki prispevajo dan na dan v Vatikan ali pa ga zapuščajo, sta bili samo dve pismi pomotoma odprti, eno na državno tajništvo, drugo na poenitentiarije. Ti dve pismi nista dospeli iz inozemstva, marveč iz italijanskega vojnega okoliša. Cenzurni uradi v vojnem okolišu so dobili na to navodilo, da morajo pustiti pisma sveti stolici ali od nje oddana pisma prosto pasirati. Ta ukaz se točno izvaja.

Papež je skrajno nevoljen zaradi kršenja njegove suverenitete s strani italijanske kontrole, pod katero ga stavijo italijanske oblasti. Trdno je papež odločen eventualno izvajati konsekvence in pri prihodnjem neprijaznem aktu takoj zapustiti Italijo.

Avstrijsko-ruska vojna.

Šef našega generalnega štaba — generaloberst.

Cesar je imenoval šefa generalnega štaba generala barona Conrada Hötzendorfa za generalobersta.

Naše čete so vzele Chodorow.

Med Haliczem in Zurawnem trajajo boji na severnem bregu Dnjestra naprej. Ruske protinapade smo zavrnili, naš lastni napad napreduje. Prodirajoč čez Zydaszow, smo vzeli Chodorow.

Sicer je položaj ob Dnjestru od Halicza ob reki nizdol, ter vzhodno od Lvova, pri Rawi Ruski in ob Tanewu neizpremenjen.

Južni breg reke San je prost sovražnika. Na Poljskem zasledujejo zavezniške čete ruske sile, ki se umikajo na Zawichost—Ožarow—Sienno.

Boji med Prutom in Dnjestrom.

Vzhodnja skupina armade Pflanzer je med Dnjestrom in Prutom zopet odbila napad zelo nadmočnih ruskih sil. Tekom teh bojev se je posrečilo sovražniku prodreti našo fronto na eni točki. Srednja sovražna črta je prišla, prodirajoč ponoči k napadu, ker je bila popolnoma neoborožena, s povzdignjenimi rokami kot znak vdaje, — vsled česar je nismo obstreljevali, — do naših pozicij. Neposredno pred temi so vrgli Rusi ročne granate, ki so jih imeli skrite v žepih montur, proti našim strelskim jarkom, nakar so naskočile zadaj stoječe sovražnikove vrste. Ojačenja, ki so nam dospela, so vrgla po trdem boju sovražnika zopet iz njegovih pozicij ter vjela nekaj sto sovražnikov. Čez dan je sovražnik ponavljal naskoke na raznih točkah fronte. Vse te sunke Rusov smo odbili z najtežjimi izgubami za sovražnika Naša bojna fronta je popolnoma neizpremenjena. Posebno sta se odlikovala v teh bojih ogrski honved. huzarski polk št. 6 in hrvatski domobranci. Na vrhovih severo-zapadno od Zurawna in pri Chodorowu trajajo boji. Zavezniške čete so zavzele v naskoku več krajev in odbile ruske protinapade.

Na Ruskem Poljskem so se razvili na črti Zawichost—Sino—Ilza boji.

Nadaljnje umikanje Rusov v Galiciji.

Po porazu pri Lvovu in proti jugu od Lvova, so se umaknili Rusi z glavnimi močmi v vzhodnji smeri ter so se iznova ustavili z močnimi silami na vrhovih Dawidowke, vzhodno od Miklaszowa in pri Jariczowu starem. Na tej fronti so vzele naše čete v večdnevnih bojih sprednje sovražnikove pozicije, se približale glavnim sovražnim pozicijam do razdalje, iz katere je mogoč naskok in so končno na številnih točkah vdrle v te pozicije. Zlasti v odseku pri Bobrki in južno smo vrgli sovražnika iz nekega celotnega dela fronte. Od danes zjutraj se Rusi zopet umikajo na celi fronti. Tudi severno od Zolkiewa in severno od Rawe Ruske se umika sovražnik pred zasledujočimi zavezniškimi četami. Ob gorenjem Dnjestru trajajo boji. Nemške čete so po hudem boju za-

Sendomirski samostan.

Dalje.

Drugo jutro je bil Staršensky odpotoval, nihče ni vedel kam. Bil je v Varšavi. Tam je poizvedoval o Olginem prejšnjem življenju, a žal, prepozno. Izvedel je, da sta se Olga in Oginsky, ki sta bila skupno v Sašekovi hiši vzgojena, že zgodaj ljubila. Ker Oginsky ni imel nikake bodočnosti, so ga izlepa spravili z gradu. Ko pa se je vrnil iz prognanstva v domovino, je tik pred Staršenskyjevo poroko iznova začel nadlegovati Olgo, sklicujoč se na svoje namišljene prejšnje pravice. V Varšavi izve tudi, da je bila ona velika vsota, ki jo je dobil Oginsky vsem v veliko začudenje po Sašekovi oporoki, hvaležno plačilo, ker je bil s svojimi zahtevami napram Olgi odstopil. Povedali so grofu tudi, da se je njegova žena le težko odrekla za vedno svojemu prvemu ljubimcu in da se ne bi bila z njim, s Staršenskyjem, nikdar poročila, ako ne bi bil Oginsky reven, on pa bogat in ako je ne bi bili v to silili sorodniki. Vse te tajnosti mu je izdal eden izmed Olginih bratov. Grof mu je bil namreč zopet z denarjem pomagal iz stiske in v hvaležnost mu svak ni le tega izdal, ampak mu razodel tudi kraj, kjer se Oginsky vsled dane besede skriva.

Na gradu sta vladali tačas velika skrb in zmešnjava. Olga je bila navidezno izmed vseh še najbolj mirna. Bržkone je mislila, da je čudnemu moževemu vedenju vzrok oni nočni dogodek; upala pa je, da se bo njen mož kmalu pomiril, ker ni bilo nikakih dokazov. Hišna Dortka je bila še vedno v njeni službi.

Nenadoma se vrne grof na svoja posestva. Z njim pa se pripelje velika kočija, zaprta in skrivnostno zadelana, da nihče ni videl, kaj je v njej. Ko jo odpro, vzdignejo iz nje tako tesno v halje zavito osebo, da niti govoriti ni mogla. Oskrbnik, ki je bil po grofovem naročilu že navzoč, odvede skrivnostno osebo v staro stražnico na zapadni strani grajskega zverinjaka. Odslej je bila stražnica vselej skrbno zastražena, po okolici pa so se širile najrazličnejše govorice o neznanem jetniku.

Ko je bil grof izročil tujca oskrbniku, je odšel na grad. Vesela mu prihiti Olga z otrokom naproti. Pripoveduje mu, kako razburjeni so bili vsi zaradi njegovega nenadnega odhoda in kako željno je pričakovala njegove vrnitve. Na dolgo in široko mu pripoveduje, kako lepo je bil njun otrok v vsem napredoval. Nekatere spretnosti, ki si jih je bil tačas res pridobil, je moral otrok takoj pokazati. Bil je čas večerje, in grof toži, da je od dolge poti utrujen in da mu ni dobro. Vkljub vsemu Olginemu prigovarjanju, naj ostane, se odpravi v svojo sobo in se zaklene. V resnici pa je utrujenost in slabost le hlinil, zakaj ponoči je zapustil svojo sobo in odšel v stražnico, kjer je ostal do jutra.

Naslednjega dne je bila Olga čemerna in se je kazala zlovoljno. Izvedela je bila namreč, da je bil grof ponoči odšel v stražnico in kako dolgo se je tam mudil. Izprevidela je, da jo mož očitno zanemarja in svoje nevolje vsled tega ni prikrivala. Ko ga jame zbadati z raznimi opazkami, jo Staršensky mirno prekine. Pripoveduje, da je imel za svojega zadnjega bivanja v Varšavi priliko, iznova opazovati veselo mestno vrvenje. Prišel je do spoznanja, da vesela žena, kakršna je ona, sodi vsekakor v zabavno mesto, ne pa na deželo. Ko jo vpraša, bi li bivala rajša v mestu nego na deželi, mu odgovori, le ob njegovi strani. Zdaj pripomni grof, da vsled nujnih opravil ne more zapustiti svojega posestva. Ostati mora, ker je ureditev njegovega premoženja neobhodno potrebna. Če je stvar taka, ostane tudi ona, se odloči Olga. Ob njegovi strani hoče živeti, z njim hoče umreti. Nato preklinja svoja brata, ki sta bila s svojimi prevelikimi zahtevami pripravila njenega le predobrega moža v tolike zadrege. Zatrjuje, da je izgubila tudi zadnjo trohico ljubezni do njiju in četudi bi trkala kot berača na njene duri, jima ne bi odprla. Grof pa ju deloma zagovarja. V Varšavi je bil z njima govoril. Pri njiju je bil tudi njun tovariš iz prognanstva, — kako mu je bilo vendar ime? — Tudi Olga malo pomisli. — Oginsky! zakliče grof in pazno pogleda svojo ženo. Olga pa reče, ne da bi izpremenila obraz: Vsi tovariši mojih bratov so ničvredni, ta pa je največji ničvrednež med njimi! — Kateri? — Oni, ki si ga ravnokar imenoval. — Kdo je bil že to? — No, Oginsky! — mu odgovori Olga ter se ob teh besedah lahno zgane in vznemiri, a le za hip. Medtem pristopi grof k oknu in gleda na vrt. Olga se mu približa in mu položi roko na ramo. — Staršensky, — mu reče, — v svojem vedenju do mene si se strašno izpremenil. Ne ljubiš me več kakor nekdaj. Gotovo mi nekaj prikrivaš. — Hitro se obrne grof in reče: Dobro, pa govoriva jasno, če to želiš! Strašne nesreče so me zadele. Veš, v kako žalostnem, da, obupnem stanju je moje posestvo, veš tudi zakaj. Kar me poleg tega še tare, vem le jaz. Vsi ti žalostni dogodki me pritiskajo kakor mlinski kamen k tlom, še bolj pa me muči misel, da sem svoj obupni položaj zakrivil sam. Gotovo zasluži najstrožjo grajo lahkomiselnost, s katero sem opravljal zapuščino svojih dedov, ali pa je drug korak vzrok moji sedanji bedi. Bil sem trmast in vajen samotnega življenja. Vendar sem zasnubil in poročil veselo dekle. Nisem mislil, da se njeno čuvstvovanje ne bo moglo prilagoditi samotnemu življenju na deželi; nisem pomislil, da ji more postati sčasoma enolično življenje ob moji strani neznosno.

Dalje.

vzele vrhove pri Bukaczowu. Od Halicza ob reki navzdol in ob besarabski meji vlada v splošnem mir.

V bojih zadnjih dni je vjela samo armada Böhm-Ermolli od 21. do 25. junija 71 častnikov, 14.100 mož ter vplenila 26 strojnih pušk.

Boji v Bukovini.

Sila ruskih naskokov na bukovinski fronti v gozdnati okolici Dnjestra in na gozdnatih obmejnih višinah se ni zmanjšala. Rusi naravnost žrtvujejo svoj človeški materijal avstrijskim krogljam, da s premočjo pridobe na terenu. Vzrok za to je v tem, da manjka Rusom, ki streljajo iz težkih topov in japonskih pušk municije za uspešen boj iz daljave, zaradi česar skušajo v bližinskem boju doseči uspehe, strategija obupa, h kateri so Rusi prisiljeni, če hočejo držati svoje vzhodno oporišče, kamor valove z zapada prihajajoče umikajoče se čete.

Naše čete so prodrle do Buga.

Zavezniške čete so v Vzhodnji Galiciji nadaljevale zasledovanje. Dospele so med neprestanimi boji z zadnjimi četami severovzhodno od Lvova v pokrajino Klodzienko—Zadworze, potem s prednjimi četami do Swirca, ki so ga v dolnjem toku že prekoračile. Halicz je v naših rokah. Južni breg Dnjestra od Halicza navzgor je prost sovražnika.

Po petdnevnih težkih bojih so zavezniške čete armade Linsingen izsilile prehod preko Dnjestra.

Na drugi fronti ob Dnjestru vlada mir.

Čete armade nadvojvode Josipa Ferdinanda so v naskoku zavzele Plaszow, jugozapadno od Narola in vdrle ponoči v sovražne pozicije na vrhovih severovzhodno od tega kraja. Rusi se umikajo preko Narola.

V Vzhodnji Galiciji so prodrle zavezniške čete v zasledovanju sovražnika do Gnile Lipe in do Buga pri Kamionki Strumilowi. Napadle so ruske sile, ki stoje na tej črti. Vzele so včeraj Bursztyn. Močne sovražne sile, ki so stale pri Sielcu severozapadno od Kamionke Strumilowe, smo vrgli danes ponoči po ljutem boju z velikimi izgubami na Krystynopol.

Severno od Rawe Ruske in severno od Czieszanowa so zavezniške čete na ruskem ozemlju prodirale naprej. Tomaszow je v naših rokah.

Danes ponoči je opustil sovražnik svoje pozicije na severnem bregu Tanewa in na severnem bregu Sana ter se je pričel umikati v severovzhodni smeri. Zasledujemo ga povsodi.

Na Poljskem in ob Dnjestru je položaj neizpremenjen.

Naše čete so prekoračile nižino Tanewa. — Zawichost v naših rokah.

V vzhodnji Galiciji se vrše ob Gnili Lipi in ob Bugu od Kamionke Strumilove navzdol boji, ki potekajo za nas uspešno.

Med Bugom in Vislo se sovražnik nadalje umika. Zadnje čete, ki krijejo njegovo umikanje smo povsod napadli in pognali nazaj.

Naše čete so prekoračile nižino Tanewa ter dosegle rob vrha pri Frampolu in Zaklikowu.

Prisiljeni od uspehov zavezniških armad vzhodno od Visle zapuščajo Rusi tudi zapadno od reke svoje pozicije. Tako se zopet umikajo iz svoje močne bojne fronte Zawichost, Osarow in Sienno proti Visli. Zawichost so naše čete zasedle.

Admiral ruskega baltiškega brodovja umorjen.

Ruske oblasti so dobile sporočilo, da je bil 16. junija zvečer pod tajinstvenimi okoliščinami umorjen poveljujoči admiral baltiškega brodovja z vsem svojim admiralnim štabom. Zdi se, da se gre za veliko zaroto, katere so se baje tudi višji častniki udeležili; več od teh so aretirali.

Nemško-francoska vojna.

Boji ob Maasi.

Južno od Soucheza so se boji za nas uspešno nadaljevali.

V trdovratnem bližinskem boju smo držali labirinsko pozicijo južno od Neuvillea proti ponoči izvršenemu močnemu napadu. Na višinah ob Maasi je prišlo do nadaljnih ljutih spopadov. Vjeli smo 150 Francozov. Sovražnik, kateremu sta se dva napada izjalovila, je ime velike izgube.

Uspehi nemških čet.

Zapadno bojišče.

Na francoskem bojišču.

V bližinskem boju južno od Soucheza smo vplenili več strojnih pušk.

Odbili smo ponovne sovražne sunke proti poziciji v Labyrinthu.

Na zapadnem robu Argonov se je s težkimi izgubami ponesrečil napad nekega francoskega bataljona.

Vplenili smo nadaljne tri strojne puške in 3 metalce min.

Na vrhovih ob Maasi so se ponesrečili sovražni napadi zapadno od Les Tranckes.

Boji pri Souchezu in v Champagni.

V bližinskih bojih, ki smo jih bojevali neprestano več dni za dele naših pozicij, ki so se nahaja še v rokah sovražnika severno od Soucheza v Neuville smo vrgli danes ponoči zadnje Francoze iz naših jarkov. V Champagni pri Sonainu smo razbili dele sovražne pozicije. Na višinah ob Maasi zapadno od Combresa so se skoro povsod izjalovili francoski napadi že v našem ognju; kjer je sovražnik vdrl v naše jarke, smo ga s težkimi izgubami v boju moža proti možu vrgli nazaj. Pri nato sledečem sunku smo zavzeli neko sprednjo sovražno pozicijo.

Obstreljevanje Arrasa.

Obstreljevali smo sovražno artiljerijo, ki je stala zraven katedrale v Arrasu; neko municijsko skladišče se je razletelo. Na vrhovih Maase smo presenetili včeraj sovražnika z napadom na višinski hrbet tik jugozapadno od Les Epargesa. Po kratkem boju je bil v naših rokah. Vsi napori sovražnika tekom cele noči hrbet zopet zavzeti so se ponesrečili. Navedba uradnega francoskega poročila z dne 26. junija o vplenitvi 4 nemških strojnih pušk pri Ban de Saptu je izmišljena. Sovražnik po svojem porazu tam ni prišel nikjer pri svojih protinapadih tudi le v bližino od nas zavzetih pozicij. Nasprotno se je zvišal naš plen pri Ban de Saptu na 288 vjetnikov, 2 revolverska topa, 5 strojnih pušk in 7 večjih in manjših metalcev min.

Brezuspešni francoski napadi.

Francozi so pripravljali med Lens-Bethun in Arras z močnim streljanjem ponočne artiljerijske napade, ki pa smo jih z našim artiljerijskim ognjem potlačili. Na višinah ob Maasi je sovražnik tekom dneva petkrat napadel pozicije, ki smo jih zavojevali dne 26. junija južno-zapadno od Les Eparges. Ta napad se je ponesrečil z velikimi izgubami; ravno tako je ostal brezuspešen ponočni sunek vzhodno od Tranchee. Vzhodno od Luneville so dospeli le do naših ovir trije sovražni napadi, naperjeni proti našim pozicijam ob gozdu Les Remabois in zapadno od Leintre-Gondrexon. Sovražnik je zbežal, prisiljen od našega ognja, v svoje pozicije. Naše topništvo je včeraj odstranilo neko sovražno artiljerijsko opazovalnico na katedrali v Soissons. Odbili smo sovražne močne napade severno od Arrasa. V zapadnem delu Argonov so se popolnoma ponesrečili poskusi Francozov zopet zavzeti izgubljene pozicije. S težkimi izgubami za sovražnika se je tudi ponesrečil infanterijski naskok na višine ob Maasi na obeh streneh Tranchee. V Vogezih so naše čete nenadno napadle posadko kope vzhodno od Metzerala ter vjele 50 mož. Pri Gerardmerru smo zbili dve sovražni letali, dve drugi smo prisilili, da sta se spustili na švicarska tla.

Zrakoplovski napad na Friedrichshafen.

Dne 27. junija dopoldne je prispelo neko letalo nad švicarska tla pri Rheifeldnu. Bilo je videti, da se hoče letalo spustiti na tla, zato niso streljali nanje. Našli so potem letalo, 3 in pol kilometra jugo-vzhodno od Rheinfeldna. Letalec Gilbert pravi, da se je dvignil ob pol 8. zjutraj iz Belforta, da napade Friedrichshafen. Ob 11. je dospel tja in vrgel več bomb nato se je vrnil. Zmanjkalo mu pa je bencina. Zato se je moral spustiti na tla.

Nad 70.000 mož angleških izgub v času od 25. maja do 25. junija.

Reuterjev urad poroča iz Londona: V distriktu Clyde se je javilo 10.000 prostovoljnih delavcev za izdelovanje municije. „Standard“ piše v svojem uvodnem članku, da se z nabiranjem vseh moči, ki so na razpolago za tovarne za izdelovanje municije, tudi ne more vojna nadaljevati. Mora se tudi nadaljevati z nabiranjem novincev za armado, kar se je v zadnjem času skoraj popolnoma opustilo. To je tem važnejše, ker je angleška armada v času do 25. maja od 25. junija izgubila nad 70.000 mož, kar se mora skušati nadomestiti.

Nemško-ruska vojna.

Prodiranje armade Woyrsch.

Na jugovzhodnem bojišču so prekoračile čete generalobersta Woyrscha pri zasledovanju gozdno pokrajino južno od Ilze. Položaj pri armadah feldmaršala Mackensena je v bistvu neizpremenjen. Severo-zapadno od Halicza je bilo treba dele armade Linsingen vzeti nazaj na južni breg Dnjestra pred nadmočnimi sovražnimi protinapadi. Ob reki bolj navzgor napredujemo v napadu. Levo krilo stoji pri Chodorowu.

Boji ob Dnjestru.

Armada Linsingen na severnem bregu Dnjestra napreduje v napadu. Desni breg drži nasprotnik še pri Haliczu. Od početka napada preko te reke je vzela armada 3500 mož. Med Dnjestrom in pokrajino vzhodno od Lvova zasledujemo naprej. Nemške čete so v naskoku zavzele višine med Bukaczowcami in Chodorowom ter dospele na zasledovanju v pokrajino pri Hrechorowu.

Vzeli smo sovražne pozicije severozapadno od Raweruske, vjeli pri tem 3300 Rusov, ter vplenili več strojnih pušk. Tudi tu so vporabili Rusi svoj običaj privabiti naše čete, z mahanjem z belimi rutami, da jih potem postrele. Ruske čete smo uničili.

Boji severno od Varšave.

Jugovzhodno od Oglende (severno od Prasznysza) smo zavzeli ruske pozicije, odbili protinapade, vjeli nad 600 Rusov in vplenili 4 strojne puške.

Potopitev ruskega podmorskega čolna.

Dne 22. maja je v Vzhodnjem morju, 25 morskih milj vzhodno od Gotlanda, neki nemški zrakoplov z bombami obmetaval neki ruski podmorski čoln, najbrže tipa Akula. Uspeh se tedaj ni mogel dognati. — Zdaj pa Rusi priznavajo, da se je bil podmorski čoln potopil.

Skupno vrhovno vodstvo za vse ententne armade.

Francoski listi pripovedujejo o novem načrtu ententnih držav, ki da naj bi zasigural enotnost vojaških operacij na vseh bojiščih. V ta namen naj bi se ustanovilo skupno vrhovno poveljništvo vseh zveznih armad, oziroma, ako bi se zavezniki ne mogli glede vrhovnega poveljnika zediniti, naj bi se organizirai nekak „vrhovni vojni svet“ kot najvišja vojaška instanca ententnih držav. Ta ideja pohaja baje od ruskega generalisma, katerega zaupnik se mudi v Parizu, da razpravlja o tem vprašanju najprvo s francoskimi krogi.

Turčija proti tripelententi.

Boj za Carigrad.

Ob dardanelski fronti sta zadeli neki sovražni torpedni čoln dve naši granati ob obali pri Ari Burnuju, tako, da se je moral odstraniti. Bitka pri Sedil Bahru dne 21. junija, ki je trajala skoro 24 ur in se končala s porazom sovražnika, se je vršila sledeče: Sovražnik se je pripravljal na uspešen napad s tem, da je skozi pet dni neprenehoma obstreljeval s svojo težko artiljerijo naše utrdbe, ki so tvorile del našega levega krila pri Sedil Bahru. Dne 21. junija ob 5. zjutraj je zavzel sovražnik del našega strelskega jarka na levem krilu, ki mu je bil najbližji. S protinapadom smo ta del zopet zavzeli. Proti večeru je imel sovražnik samo še kakih 100 metrov tega jarka v svoji posesti. Tudi ta del jarka smo zavzeli v noči od 21. na 22. junij. Sovražnik se je moral v neredu vrniti v svoje stare pozicije. Včeraj ni poskusil sovražnik nikakega napada. Samo zjutraj in zvečer so se vršili na našem levem krilu artiljeriski boji z odmori. — Od drugih front ni ničesar novega poročati.

Dne 25. junija se je vršil pri Ari Burnu slab boj. Popoldne je dosegla naša artiljerija dva uspešna strela na neko sovražno transportno ladjo pred Kaba Tepe ter je na krovu izbruhnil požar. Nadalje je zadel en strel naše artiljerije neko sovražno torpedovko. Neki transportni parnik, ki je izlagal municijo, je bil od artiljerijske krogle zade in se je moral odstraniti od obali ker je na ladji izbruhnil požar. Južno od Sedil Bahra je napadel sovražnik opetovano naše utrdbe pri centru, a bil vsakokrat z izgubami odbit. Na desnem krilu so se vršili samo mali infanterijski in artiljeriski boji. Po številu transportnih ladij, ki so odvažale ranjence in po kupih na bojišču se nahajajočih mrtvih, so se cenile izgube sovražnika v bitki dne 21. junija na več kakor 7000 mož. — Na drugih rontah se ni dogodilo ničesar pomembnega.

Boji v Kavkaziji.

Preko Carigrada poročajo iz turškega glavnega stana dne 23. junija: Ob kavkaški fronti so se polastile naše čete, ki so stale v smeri proti Oltyju, pod živahnim bojem 200 metrov visokega Karadagha, ki leži v okolici Bogga, dve uri od naše meje. Sovražnik je bežal proti vzhodu ter pustil na mestu sto in sto zabojev municije in mnogo vojnega materijala.

Grška legija v Dardanelah.

Grški stotnik Karasevads je izstopil iz armade in je odpotoval na Dardanele, kjer prevzame poveljstvo posebne grške legije, sestavljene iz grških beguncev iz Male Azije.

Zavezniki pripravljajo generalni naskok na Galipoli.

„Daily Mail“ poročajo iz Aten, da se zavezniki pripravljajo na generalni naskok na Galipoli. V par dneh se bodo pričeli boji, ki bodo prekašali vse dosedanje. Prvi sunek so izvršili zrakoplovci.

Admiral v Dardanelah svari grške trgovce.

Angleško poslaništvo objavlja ukaz admirala pri Dardanelah, v katerem pravi, da grške ladje

preskrbujejo Nemce in Turke v Egejskem morju s provijantom. To stališče, ki ga zavzema en del grškega naroda, bo škodovalo trgovcem in lastnikom ladij. Uradno odgovarjajo, da ta trditev ni bila dokazana.

* * *

Naši vjetniki v Srbiji.

Z ozirom na neugodni položaj naših vjetnikov v Srbiji in zlasti z ozirom za nalezljive bolezni, ki nastopajo v njihovih vrstah, je sklenil avstrijski Rdeči križ neoficijalno vprašati, ali bi bila srbska vlada pripravljena pripustiti, da se internirajo ti naši vjetniki v kaki nevtralni državi in ali bi pripustila, da se potem pošiljajo tem našim vjetnikom najvažnejši predmeti. V to svrho sta se sestala baron Spiegelfeld in podpredsednik srbskega Rdečega križa, podpolkovnik Subotić v Sofiji, in zdelo se je, da bo srbska vlada sprejela ta predlog. Ko pa je naše zunanje ministrstvo s posredovanjem ameriškega poslanika v Bukarešti oficijalno predložilo svoje predloge, jih je srbska vlada odklonila, češ da ravnajo Srbi z vjetniki kolikor mogoče dobro in da so vojaki prinesli nalezljive bolezni s seboj, pač pa je dovolila srbska vlada, da se pošljejo vjetnikom darila, ki so se tudi že 14. maja odposlala. Sedaj bo s privoljenjem srbske vlade preiskala nevtralna komisija, obstoječa iz ameriškega poslanika v Bukarešti, španskega vojaškega atašeja v Nišu in nekega švicarskega zdravnika položaj naših vjetnikov v Srbiji.

* * *

Črnogorci v Albaniji.

V Skadru vlada že nekaj dni mir. Črnogorske čete so zasedle nekaj točk v bližini reke Bojane. Albanci so prenehali s sovražnostmi proti Črnogorcem, tako da morejo voziti po Bojani tovorne ladje.

Drač in Skadar.

Poročila iz Rima javljajo, da so Srbi zasedli Drač in da je Esad-paša pobegnil v Italijo. Črnogorci so zasedli visočine Taraboša pred Skadrom, drugi oddelki pa so na potu v Skadar. „Giornale d'Italia" javlja: Črnogorski general Vukotić je s svojo armado prišel 22. t. m. pred vrata Skadra in je poklical župana, kateremu je naznanil, da bodo kaznovani tisti albanski rodovi, ki so se udeležili ropov v pristanu Medua. Črnogorska ladja „Pisnik" je zaplenila v pristanu Medua eno avstrijsko ladjo, na kateri je bilo 4000 centov premoga in dva Lloydova parnika ter jih odpeljala.

* * *

Kriza na Grškem.

Zdi se, da Venizelos kljub svoji zmagi pri volitvah v zbornico ne mara prevzeti sestave novega kabineta, to pa zato, ker je mnenja, da je sedanja vlada razmere popolnoma zmedla, zamudila priliko za delovanje in Grško popolnoma izolirala. Zdi se, da hoče pustiti Venizelos nekaj časa drugo vlado na krmilu, česar pa zopet sedanja vlada na noben način noče. Ostane torej le še kabinet Rallis s podporo s strani Venizelosovih pristašev, koalicijski kabinet iz vseh strank ali pa razpust zbornice. Če ne bo prinesla volitev predsednika zbornice nepričakovanih presenetenj, se zdi, da bo zbornica zopet razpuščena.

* * *

Gibanje za vojno na Portugalskem.

Poročila iz Lisabone pravijo, da je prišlo tam do novih demonstracij za vojno na strani štirizveze. Demonstracije so bile tako obsežne, da je moral policijski prefekt urediti stalno službo pred poslaništvi in konzulati centralnih držav.

28. junij 1914.

Črne zastave so zaplapolale lani dne 28. junija po vsej širni avstro-ogrski monarhiji. Strašna je bila vest, ki je dospela z juga. Preminulo je v Sarajevu življenje, v katero je stavilo sto in sto tisoč avstro-ogrskih državljanov svoje upanje. Življenje prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda je dne 28. junija 1914 ugonobila zločinska roka. Z njim je padla nedolžna žrtev, — mati, — vojvodinja Hohenberška.

Ni naš namen, ponavljati podrobnosti, ki so znane vsakomur, saj je imel ta nesrečni dan za posledico toliko gorja, toliko solz. Svetel ostane spomin na obe žrtvi, imena zločincev, — danes še v živem spominu vseh avstrijskih narodov, — naj zapadejo pozabljenju — samo zgodovina jih bo beležila, kakor je zabeležila tudi ime Efialtovo.

Minulo je eno leto od onega usodepolnega dneva, in kaj nam je prineslo to leto!

Neposredni povod so bili ti streli napovedi vojne Srbiji. 28. junija je potekel enajsti mesec, odkar je naš presvetli vladar napovedal Srbiji vojno.

Nekaj časa se je videlo, da ostane vihar omejen na jug, toda hitro se je pokazalo, da se je iskra, ki je zanetila požar na jugu, razgorela po celem kontinentu. Izbruhnila je evropska vojna.

Rusija, Francoska, Angleška, Belgija, Črna gora so posegle vmes, in pričakovati je bilo še nadaljnih sovražnikov. Toda neustrašena sta sprejela zaveznika Avstro-Ogrska in Nemčija vse te vojne napovedi. Tretja zaveznica je stala ob strani in gledala, kje bi mogla največ pridobiti.

A oglasil se je nadaljni sovražnik, Japonec, tam na daljnem vzhodu, toda primeroma kratek je bil čas, ko so se naši z njim bojevali. Podpiral je sicer ves čas vojno proti nam, toda v večje akcije proti zaveznikoma se ni hotel spuščati, dobro vedoč, da ga na evropskem bojišču ne čaka lovorjev venec.

Enajst mesecev je poteklo od takrat. Turčija je stopila med tem na stran pravične stvari, toda dober mesec je od tega, kar so našli naši protivniki novega zaveznika, Italijo!

Uskočila je iz našega tabora in se pridružila našim sovražnikom. Slepa, da ni videla, kako pripravljata centralni državi usodo svojim protivnikom, je bila tudi gluha za vse opomine in ni hotela sprejeti niti ponudb, ki so ji bile stavljene v zavesti, da se trpljenje vojne čim bolj skrajša. Slepa je bila in gluha, — danes lahko slavi enomesečni jubilej neprestanih svojih porazov, — enomesečni jubilej vojne brez uspeha.

Danes, po enem letu, od onega usodnega dneva, ki je zanetil splošni požar, stojita Avstro-Ogrska in Nemčija močni, groza svojim sovražnikom, brez izgub in s trdnim zaupanjem na končno zmago pravične stvari.

Galicija, katere velik del je imel sovražnik deset mesecev zaseden, je skoro vsa zopet v naših rokah, velik del ruske Poljske, Baltiške provincije, Belgije, velik del Francoske, to je facit dosedanje enajstmesečne vojne. Sovražnik na zavezniškem teritorju ni nikjer več kakor v malenkostnih delih Galicije in prav ob naši meji proti Italiji.

Padlo je sicer v tem času na tisoče in tisoče naših hrabrih sinov, toda izgube naših sovražnikov so bile neprimerno večje in kri, prelita na bojiščih, na severu in na jugu, je ustvarila nove junake, ki se bore za pravično našo stvar.

Danes, ob letu smrti bivšega našega prestolonaslednika, se izprašujemo, ali je bilo vse to krvoprelitje, vse to gorje, potrebno? Že dejstvo, da je čakala naša vlada cel mesec, da je napovedala vojno Srbiji, kaže, da je bila do skrajnosti strpljiva in da ni hotela teh silnih žrtev. Ni ga bilo treba tega morja krvi in nikdar ne bi prišlo do tega strahovitega klanja, da je dobila naša monarhija garancije za svoj nemoteni procvit. Toda streli v Sarajevu niso bili samo zločin na posameznem človeku, ne zločin na vladarski hiši, bili so prvi streli vojne, prvi znaki splošne evropske vstaje proti pravici. Ni bilo treba tega krvoprelitja, da bi ostale evropske države spoznale pravico, da bi bile dale Avstro-Ogrski zadoščenje, ki ji gre. Tega niso storile — sebi v gorje.

Avstro-ogrske in nemške armade stoje globoko v njih deželah in ob vseh mejah, prepričane, da stro vse sovražnike, zaupajoč v svojo moč in prepričane, da bo končna zmaga njihova in da bo maščevana smrt bivšega našega prestolonaslednika, nadvojvode

FRANA FERDINANDA

in njegove soproge, vojvodinje

HOHENBERŠKE.

DNEVNE VESTI.

Obletnica smrti nadvojvode Franca Ferdinanda in vojvodinje Hohenburg. Dne 28. p. m. je bila v kapeli cesarskega gradu Schönhbrun tiha maša - zadušnica za pokojnega prestolonasiednika in njegovo soprogo. Maši je prisostvoval cesar. Tudi v vseh garnizijskih krajih so bile tihe mašezadušnice.

Nemški državni kancler in državni tajnik na Dunaju. Državni kancler v. Bethmann-Hollweg in državni tajnik Jagow sta dospela iz nemškega glavnega stana, da obiščeta ministra zunanjih zadev barona Buriana. Državnega kanclerja je cesar sprejel.

Moratorij. Dne 1. julija je izšla v „Wiener Zeitung" naredba celokupnega ministrstva o dopolnilnih določbah k šesti naredbi glede moratorija, specijalno za južne dežele, in sicer za Dalmacijo in Primorsko, sodne okoliše Rovereto in Trst.

§ 14. Izšla je cesarska naredba na podlagi znanega § 14 glede pobiranja davkov in doklad od 1. julija 1915 do 31. decembra 1915. Ker je potekla dne 30. junija tudi veljavnost od delegacij v lanskem letu sklenjenega skupnega budgeta, je tudi ta obnovljen za Cislitvansko s § 14., dočim je bil na Ogrskem sklenjen v parlamentu.

Na severnem bojišču je padel junaške smrti abiturijent in enoleten prostovoljec, kadet-aspirant v 87. pešpolku Janko Triller iz Škofje Loke. Pokojnik je bil nečak ljubljanskega podžupana g. dr. Trillerja in je dovršil gimnazijo v Kranju.

Svarilo. Prebivalstvo se opozarja na to, da je vsako povpraševanje moštva na železniških transportih po moči in cilju transporta brezpogojno prepovedano. Ako bi se kdo po tem ne ravnal, se bo proti njemu primerno postopalo.

Cesarja Franca Jožefa gimnazija v Kranju je dne 19. junija zaključila šolsko leto 1914/15. Učiteljski zbor šteje 17 učiteljskih moči (15 stalnih, 2 nadomestna učitelja). Izmed profesorjev jih 9 služi pri vojakih; dr. Karol Capuder, Anton Detela, dr. Simon Dolar, Franc Komatar, Jožef Malnar, Vincenc Marinko, Jožef Marn, Janez Masten, (v ruskem vjetništvu), in Anton Zupan. — Zavod je pohajalo: 268 rednih učencev, 24 privatistinj in 2 hospitanta; učenci se razdele na posamezne razrede takole: I. 48, II. 40 + 7 priv. + 1 hosp., III. 45 + 9 priv., IV. 30 + 3 priv. + 1 hosp., V. 41 + 2 priv., VI. 23 + 3 priv., VII. 31, VIII. 10. — Po rojstnem kraju je bilo iz Kranja 41 + 15 priv., iz Kranjske sploh 211 + 8 priv., iz Koroške 2 + 1 priv., iz Primorske 7, iz Štajerske 4, iz Nižjeavstrijskega 1, iz Dalmacije 1, iz Galicije 2 hospitanta, iz Hrvaške 1. — Po materinščini je 263 Slovencev in 24 Slovenk, Nemcev 3, Hrvat 1, Italijan 1, Poljaka 2 (hospitanta). Vsi učenci so bili rimsko-katoliškega veroizpovedanja. — Po stanovališču staršev je bilo domačinov: 90 + 21 priv. + 2 hosp., tujcev pa 178 + 3 priv. — Klasifikacija kaže tale uspeh: odličnjakov 53+3 priv., I. red 181 + 20 priv., splošno usposobljenih 8, II. red 19, ponavljalni izpiti 4 + 1 priv., neklasificirani 3, hospitanta (brez redov) 2. — Učenci so plačali: šolnine 2970 K, sprejemnine 260·4 K, prispevki za učila 618 K, takse za duplikate 12 K. — Prosti predmeti: stenografija, slovenska in nemška, risanje, laščina in francoščina. Ustanove je uživalo 27 učencev, ki so skupaj prejeli 2572 kron 13 vin. — V dijaški kuhinji je dobivalo hrano 50 učencev. — Podporna zaloga na gimnaziji je posojala učencem učne knjige, nabavljala jim obleko in jih podpirala tudi z denarjem. — Mnogo dijakov je dobivalo hrano v meščanskih družinah. Vsem dobrotnikom dijakov bodi izrečena srčna hvala! Priporočamo mladino njihovi nadaljni blagohotnosti.

Matura v Kranju V šolskem letu 1914/15 je delalo v raznih terminih 16 osmošolcev maturo, katero so vsi z ugodnim uspehom dovršili. Imena aprobiranih kandidatov so: Luka Demšar iz Češnice pri Železnikih, Vladimir Demšar iz Železnikov, Dominik Dereani iz Žužemberka, Karel Fajdiga iz Novega mesta, Edvard Fugina iz Grosupljega (z odliko), Stojan Globočnik iz Kranja, Peter Jereb iz Spodnjega Brnika (z odliko), Matevž Jugovic iz Stare Loke, Jošef Košir iz Križa pri Kamniku, Rudolf Krašna iz Ljubljane, Karel Matekovič iz Ljubljane, France Srebot iz Podkraja pri Vipavi, France Stirn iz Kranja (z odliko), Leon Šavnik iz Kranja, Maks Zager iz Šoštanja (z odliko), France Rant iz Jesenic (eksternist).

Premeščeni notarji na Kranjskem. Premeščeni so gg. notarji: Karel Pleiweis iz Višnje gore v Novo mesto, Josip Smodej iz Velikih Lašč v Ribnico, dr. Andrej Kuhar iz Trebnjega v Litijo, Hubert Završnik iz Cerknice v Višnjo goro, Jurij Demšar iz voža v Mokronog, Karol Klander iz Kranjske gore v Trebnje in dr. Anton Bartol iz Logatca v Velike Lašče.

Zvišanje davka na žganje. Izšla je cesarska naredba o povišanju davka na žganje za 20 vin. Davek bo znašal v bodoče 70 vinarjev na 1 liter alkohola.

Omejitev davka na špirit. Za čas do konca julija 1915 je posebna ministrska naredba omejila davek na špirit. To se je zgodilo, ker se je izdelovanje špirita vsled vojne znatno zmanjšalo. Špirit se ne rabi samo za izdelovanje alkoholnih pijač, nego tudi za tehnične namene in v gospodinjstvu. Za te namene porabljen špirit ne bo obdavčen, do konca julija se bodo le jako majhne množine špirita, namenjenega za pijače, obdavčile.

Utesnitev prodaje in točenja žganih opojnih pijač. Vsled povelja najvišjega poveljnika jugozapadne fronte je izdal deželni predsednik za Kranjsko ukaz, ki določa: 1. Točenje in prodaja na drobno žganih opojnih pijač je ob nedeljah in praznikih ter ob tržnih dnevih tekom celega dneva, ob drugih dnevih pa od 4. popoldne naprej prepovedano. Žganjetoči morajo biti med tem časom zaprti. 2. Tudi v drugem času, kakor je omenjen v § 1., je prepovedano točenje in prodaja na drobno žganih opojnih pijač pripadnikom oborožene sile, vsem drugim osebam, ki se uporabljajo za vojaške službe, osebam, ki se podvračajo naborni ali prebiralni dolžnosti, mladostnim osebam v starosti pod 18. letom, pijancem iz navade in osebam, ki so duševno manj vredne ali nasilne. 3. Dalekosežnejša policijska ureditev je po kraj. potrebi prepuščena krajev. oblastvom. 4. Ta ukaz se ne nanaša na oddajo žganih opojnih pijač v zdravilne namene na podlagi zdravniškega predpisa. 5. Ta ukaz je nabiti v obrtnih prostorih, ki so dovoljeni za točenje in prodajo na drobno žganih opojnih pijač, tako da vzbuja pozornost gostov. 6. Na prestopke tega ukaza se uporabljajo kazenska določila obrtnega reda.

Drugo avstrijsko vojno posojilo. Kakor poroča poštni hranilnični urad, znašajo dosedanji

podpisi drugega avstr. vojnega posojila nad 2400 milijonov K. Podpisovanje pri vseh podpisovalnicah še traja. Namerava se termin za podpis podaljšati do 5. julija, s čimer naj se ugodi željam, ki so bile izrečene glede podpisovanja preko prvotno določenega termina z ozirom na vojno z Italijo in na velike uspehe našega orožja v Galiciji.

Poraba kruha. Ministrstvo notranjih del je izdalo novo naredbo, s katero preminja sedaj veljavne določbe o porabi moke in kruhu za tiste, ki so zaposleni pri žetvi in sploh za ljudi, ki opravljajo težka dela. Za ljudi, ki delajo pri žetvi je bilo doslej določeno, da smejo porabiti 300 gramov šita na dan, odslej bodo od 1. septembra smeli porabiti 500 gramov žita ali 400 gramov moke na dan. Drugi ljudje, ki opravljajo težka dela so smeli doslej porabiti približno 200 gramov moke na dan, odslej bodo smeli porabiti 300 gramov. Ker se iz 5 gramov moke napravi 7 gramov kruha, bodo mestni delavci smeli vsak dan porabiti 420 gramov kruha, dočim so jih smeli do slej porabiti le 280 gramov. Poročila o žetvi soglašajo v tem, da bo letošnja žetev prav izdatna, in da ne bo manjkalo pšenične moke, seveda če se bo zadosti blaga dobilo z Ogrske. Upati je tudi, da mestno prebivalstvo ne bo zopet sojeno vživati kruh, v katerem je več kuruzne in ječmenove moke, kakor pšenične moke.

Vpoklic črnovojnikov preložen za en mesec. Z razglasom domobranskega ministrstva je je vpoklic, črnovojniški dolžnosti podvrženih avstrijskih državljanov rojstnih let 1878.—1865., ki so bili pri novem pregledovanju spoznani za sposobne, **preložen od 15. julija za en mesec**, tako da bodo morali ti črnovojniki namesto **dne 15. julija, nastopiti vojaško službo šele dne 16. avg.** To bo gotovo pomagalo. da se pospravi letošnja žetev.

Kako bo z moko po novi žetvi? Vlada se še ni odločila, ali dopusti prodajo in porabo pšenične in ržene moke, nemešano, ali pa ostane pri sedanji določbi, da se mora v naši državni polovici moka mešati. Poroča se, da bo najbrž vpeljano mešanje pšenične moke z rženo moko, vrh tega pa se vpeljejo še posebne vrste pšenične moke, porabne le za pecivo.

Nakupovanje prešičev potovaje od hiše do hiše je zopet dovoljeno. Glede vseh ostalih živinjskih vrst pa ostane še vedno prepoved, kakor je bilo s tuk. razglasom z dne 20. marca 1915 št. 6661 objavljeno.

Razdelitev obresti razpuščenega veteranskega društva. Dne 18. avgusta 1915 kot na Najvišji rojstni dan Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. se bodo razdelile obresti „ubožne in invalidske ustanove razpuščenega kranjskega vojaškega veteranskega društva“. Pravico do njih imajo za leto 1915: 1. ubogi člani razpuščenega kranjskega veteranskega društva v Ljubljani odn. njih vdove; 2. če sploh ni takih prosilcev, pred sovražnikom invalidni postali, v kako kranjsko občino pristojni vojaki. Prošnjam za obdaritev iz te ustanove je priložiti (krstni) rojstni list, od pristojnega župnega odn. občinskega urada napravljeno nravstveno in ubožno spričevalo, iz kojega zadnjega se dajo pridobitne imovinske in rodbinske razmere natanko posneti, kakor domovinski list, nadalje tudi dokazilo, da je bil prosilec, odn. soprog prosilke član razpuščenega kranjskega vojaškega veteranskega društva v Ljubljani, ali da je postal pred sovražnikom invalid, oziroma za službo nesposoben. Koleka proste prošnje je vložiti potom županstva bivališča do 10. julija 1915. Prepozno ali ne napredoznačen način vložene kakor pomanjkljivo opremljene prošnje se ne vpoštevajo.

Zvonovi za topove. Značilna za navdušenje, s katerim bi na južnem Tirolskem sprejeli odrešitev s strani Italije, je nota knezoškofijskega ordinarijata v Tridentu, ki odrejuje, da se dado vsi za božjo službo ne neobhodno potrebni zvonovi škofije vojnemu ministrstvu na razpolago. Mnogo občin je to odredbo že izpolnilo.

ZADNJE VESTI.

Ob Dolenji Soči so bili Italijani krvavo poraženi.

Italijansko bojišče.

Več sevražnih pehotnih divizij je včeraj popoldan ponovilo splošni napad proti našim pozicijam ob robu Doberdobske planote. Ta napad smo povsodi z najtežjimi izgubami za Italijane odbili.

Glavni sunek sovražnika je bil naperjen proti fronti Zagraj — vrh Kozič (severovzhodno od Tržiča).

Pri Selcah in pri Vermeglianu so vdrli Italijani v naše najsprednejše jarke. Naša hrabra infanterija pa je vrgla sovražnika s protinapadom v dolino nazaj. Pobočje Koziča je pokrito z italijanskimi mrliči.

Ravnotako so se ponesrečili v našem ognju zvečer izvršeni sunek proti višinam vzhodno od Tržiča, napad severovzhodno od Zagraja in več manjših sunkov proti goriški mostni utrdbi.

Po tem porazu sovražnika je nastal mir.

V navdušenem razpoloženju so naše neomajne čete, ki drže trdno vse svoje pozicije, pripravljene k novemu boju.

V severnem Soškem odseku in ob koroški mejl traja artiljerijski ogenj.

Ogromne izgube Italijanov ob Soči.

Švicarsko časopisje ceni italijanske izgube ob Soči na 40.000 mrtvih in ranjenih.

Mir na Krnu.

Na Krnu vlada mir. Pravi sneženi viharji onemogočujejo vsako operacijo. Naše čete vedre v izvrstnih pozicijah.

Strah pred napadom avstrijskega brodovja.

Iz Kodanja poročajo: V Italiji pričakujejo skorajšnjega napada avstrijskega brodovja na italijansko. V Pulju so, tako se poroča, dva dreadnoughta, dva superdreadnoughta in tri križarke vedno pripravljene, da odplovejo. Drugo brodovje je v Reki, tretje v Kotoru. Mnogo torpednih lovcev je Šibeniku.

* * *

Naša čete so prodrle rusko fronto ob Gnili Lipi.

V vzhodnji Galiciji trajajo boji ob Gnili Lipi in v prostoru vzhodno od Lvova.

Naše čete so na več krajih prodrle na višine vzhodno od Gnile Lipe ter so vdrle v sovražne pozicije.

Ravnotako se je posrečilo zavezniškim četam priti po ljutem boju od Rohatyna navzdol na vzhodni breg reke.

Ob Dnjestru vlada popolen mir.

V povirju Wieprza smo zasedli Zamošč.

Zasedli smo višine severno od Tanewske nižine v celem njihovem obsegu.

Zapadno od Visle so sledile čete umikajočemu se sovražniku do samega Tarlowa.

Celotni plen zavezniških čet, ki se borijo na severovzhodu pod avstrijsko-ogrskim vrhovnim poveljstvom znaša za mesec junij: 521 častnikov, 194.000 mož, 93 topov, 384 strojnih puš, 87 municijskih voz in 100 vagonov za poljske železnice.

Plen na vzhodnjem bojišču. — 22.695 Rusov vjetih.

Plen meseca junija obsega: 2 zastavi, 25.695 vjetnikov, med njimi 121 častnikov, 7 topov, 6 metalcev min, 52 strojnih pušk, 1 letalo in poleg tega mnogo vojnega materijala.

* * *

Drač in jadranska obal.

Srbi so sporočili konzulom v Draču, da so trajno zasedli mesto in albansko jadransko obal.

O prodiranju Srbov v Albaniji poročajo: Ena kolona je operirala ob Ljumi, druga kolona je prodrla preko Kjuska in Karabe, kjer so se vršili krvavi boji, do Drača. Polkovnik Mišić je izdal proklamacijo na prebivalstvo.

Iz Bukarešte poročajo, da je prišlo med črnogorskimi in srbskimi četami do spora, vsled česar je poslala Črna gora v Petrograd misijo, s prošnjo, da naj Rusija razsodi v tem sporu.

Srbski general Juvanović je odstopil, ker ni hotel prevzeti odgovornosti glede zasedenja Skadra, kar smatra za neoportuno.

Avstro-ogrski konzul je odstranil, ko so dospeli Črnogorci v Skader zastavo iz hiše, ter se je postavil z uradniki vred pod zaščito grškega konzula.

Črnogorci so zasedli Lješ in malisorske vasi Temal in Selo.

Italijanski listi so ogorčeni zaradi zasedenja Skadra in albanske obali ter pravijo, da Italija ne sme trpeti tega samovoljnega postopanja Srbije in Črne gore. Italija te aneksije ne more priznati. Baje je italijanska vlada tudi že protestirala na Cetinju in v Nišu.

Italijani v južni Albaniji.

Iz Valone poročajo preko Aten, da so Italijani otok Saseno močno utrdili. V okolici Valone grade Italijani ceste za težko artiljerijo. Dvajset kilometrov od Valove so postavili Italijani ob Bojusi težke topove.

Iz Chiamare poročajo, da je neki italijanski torpedni lovec izkrcal v bližini vasi Drymades majhen oddelek mornariške infanterije, ki pa se je moral vsled protesta grškega poveljnika onega kraja zopet vkrcati. Italijani baje niso vedeli, da je ta pokrajina grška.

* * *

Boji ob Arrasu, v Champagni in na Flanderskem.

Zapadno bojišče.

Severno od Arrasa so se boji za jarke med trajnim artiljerijskim ognjem nadaljevali za nas uspešno.

V Champagni, jugo-vzhodno od Reimsa, so Francozi brezuspešno napadali. Na višinah Maase in v Vogezih se je vršil samo živahen artilerijski boj.

Sovražni letalci so metali bombe na Zeebrügge in Brügge, ne da bi bili napravili kaj vojaške škode.

* * *

Odstop grškega zunanjega ministra.

Atenska „Patris“ naznanja, da namerava grški zunanji minister Zographos odstopiti. Njegov resort prevzame začasno ministrski predsednik Gunaris.

Neuspeh cetverozveze v Sofiji.

„Corriere della sera“ piše o položaju na Balkanu: Zadnji korak četverozvezne diplomacije v Sofiji je pravzaprav znane obstoječo težkoče le še bolj odkril, kakor pa odstranil.

Za Makedonijo.

Iz Sofije poročajo: V nedeljo se je vršil tu od narodnega odbora sklican shod, ki je poudarjal potrebo vjedinjenja bolgarskega naroda, ter nezastarelo pravico Bolgarije na Makedonijo.

Razširjajte naš list.

32 3—3

Ženitna ponudba!

Vdovec, posestnik in gostilničar v prometnem okraju, brez otrok se želi v svrho ženitve seznaniti z gospodično oziroma vdovo brez otrok od 35—40 let staro, ki bi imela veselje do gospodinjstva in gostilničarske obrti, ter nekaj premoženja. Resne ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati na upravništvo **„Save“ št. 23.**

Med dobrimi najboljše so

Puch-kolesa

Pfaff

šivalni stroji

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK

Zaloga šivalnih strojev in dvokoles

LJUBLJANA, SODNA UL. št. 7.

zraven sodnije. 107

Ceniki na zahtevo zastonj.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje za pletenje (Strickmaschinen) in pisalne stroje.

31

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

Rezervni zaklad nad K 800.000.

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad nad K 800.000.

7 52—10

Spominjajte se vsi „Rdečega križa“.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52—26

Poletje! Poletje!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

2 52—26

priporoča za

svojo bogato zalogo

modnega blaga sukna za ženske obleke, barhenda za bluze in obleke, ševijotov, kamgarnov in lodnov, platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga. Volneni robci, pleti, ogrinjalke in pleteni robci** najnovejših vzorcev in najbolje kakovosti. **Srajce, jopice in hlače** za ženske, moške in otroke.

Svilnati robci najnovejših uzorcev.

1 12—23

Najbolj varno naložen denar v vsem

političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad

378.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po $5^1/_2$% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam **nad 4 milijone kron.**

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem **uraduje**

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.

Last in zaloga tiskarne „Sava“ v Kranju V odsotnosti odgovornega urednika začasni odgovorni urednik: Ciril Pirc. Tisk tiskarne „Sava“ v Kranju.